

A'
TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

(20.)

Költ *Bétsben*, Szent-Mihály-Havának
 (Septembernek) 6-dik napján, 1793-dik
 Észkendőben.

Hadi Környürlállások.

Dü nkirchen Várától nem voltak már
 messzebb az egyesült Seregek Auguszt. 24-
 dikén, jobb kéz felől, négy száz ölnyinél;
 de ezen közel lett menetelt igen tüzes, és
 véres hartz előzte-meg, melly, más Vité-
 zeinken kívül, ama' derék Generálisunktól
 Gróf *Dalton* Feldmarsall - Lieutenanttól is
 meg - fosztott bennünket. — A' mind két
 részről lett veszteséget ezután fogja meg-
 írni Hg *Koburg*.

Quesnoi Várából, kétfzer tsapott-ki az Ellenség Auguft. 25-dikén; de mind a' kétfzer vissza-veretett.

Gr. *Wurmfer*' fő kormányozása alatt lévő Gr. *Wolkenstein* Generálisunk Auguft. 25-dike' éjtfzakáján egy órakor általmenvén *Greffern* nevű helységnél a' Rajnán, egy földv árból ki-verte az Ellenséget, 's el-vett tőlle két ágyúkat, mellyek közzül az egyyiknek bé-szegeztette a' gyújtólyukát, 's a' Rajnába vettette; a' másikat pedig el-hozta magával.

A' *Valentziai* Kapitulátziónak világos értelme ellen, olly vakmerőségre vetemedett egy Frantzia Oberstlieutenant az el bortsátott garnizonbéliek közzül, hogy újra fegyvert fogott ellenünk: de meg járta, mert fegyveres kézzel esvén rabságunkba, a' hadi törvények szerént, 's másoknak tanúságokra, *Valentzia* Vára előtt agyon lövetett.

A' *Roussilloni* Frantzia Grófságnak *Prades* nevű Városát, el foglalták Jul. 30-dikán a' Spanyolok. Onnan mentek egyenessen *Ville Franche* nevezetű Fr. Vár felé, 's azt úgy bé-kerítették, hogy *Mont-Louis* Várával semmi egyesülése annakutánna nem lehetett.

Spanyol-Országban, mind konfiskáltattak az onnan ki-hajtott Frantziáknak jószágaik. Híre menven ennek *Frantzia-Országba*: ottan is el-foglaltattak hasonló-

képpen minden jószágaik a' *Spanyol-Ország*iaknak, melyekből meg-térítették a' károk mind azoknak, valakik *Spanyol-Ország*ból lett ki-hajtatások, vagy a' *Spanyolok*nak *Frantzia-Ország*ba lett bé-üzések által meg-károsítottak.

Hollandiából újra öt *Batalion*ok küldettek az *Orániai* örökös *Hertzeg*' *Seregé*hez, melly *Hertzeg Koburg*' *Ármádiájával* vagyon egyesítve.

A' melly *Portugallus* hajós *Sereg*osztályról írtuk vala *Gárkusunkban*, hogy a' *Portsmouthi* *Anglus* ki-kötő helybe érkezett: annak *Vezére* *Ns Briton*, sok más *Tiszt-társaival* együtt, fzeméllyessen bé-mutattatott *Augst. 14-dikén* a' *Nagy-Britanniai* *Királynak*, következő nap pedig a' *Királynénak* is, és mind a' két *Felségektől* különös kegyességgel fogadtattak. *N. Britanniai Státus-Titoknok Lord Grenville* meg-vendégelte ezen *Portugallus* *Tiszt Urakat* *Aug. 14-dikén*, melly *vendég-ségben* jelen voltak minden *N. Britanniai Státus-Titoknokok*, és *Ministerek* is, a' *Londoni Portugallus Követtel, d' Almeida* Úrral együtt.

Az újabb *Londoni Tudósítások* szerént nagyobb erővel mutatta magát a' *Frantzia* hajós *Sereg*, mint vólt előbb a' közönséges vélekedés felőle; és ugyan azért még egy-néhány első nagyságú fegyveres hajókkal kellett szaporítani a' *Lord Howe*' *kormá-*

nyozása alatt lévő Ánglus hajós Sereget is. Az említett Frantzia Flottát (tengeri vagy hajós Sereget) *Morand de Galles* nevezetű Vitze-Admirális kormányozza, a' ki nevezetes szolgálatokat tett vólt *Suffren* Admirál alatt Indiában.

Azt írják *Londonból*, hogy nem tsak *Martinique*, hanem *Guadeloupe* Frantzia Szigetet se foglalhatta-ei *Gardner* Ánglus Admirális.

Az *Amerikai* egyesültt 13 Tartományok bé nem botsátják a' magok ki-kötő helyeikbe az *Anglus*, és *Spanyol* hajókat: ha valamelly el-fogott *Frantzia* hajó vagyon azokkal; bé-fogadják ellenben a' Frantzia hajókat: ha Ánglus vagy Spanyol el-fogott hajót vífznek is magokkal. Ezt nem azért tselekeszik az *Amerikai* Szabad-Státusok, mintha hadat kívánnának kezdeni az *Anglusokkal*, és *Spanyolokkal*; — hanem azt mondják, hogy kötelesek ők, úgy tselekedni, a' 22-dik és 23-dik tzikkelyei fzerént azon kötésnek, melly lett ő közöttök, és Fr. Ország között 1778-dik esztendőben.

Egy *Stokholmi* Levél — melly költ Auguft. 16-dikán — 15-re teszi azon *Svéd* kereskedő hajóknak számát, mellyek Fran. Ország felé való útazásokban, nagyobb részént a' *Spanyolok* által el-fogattak.

Az *Orosz* Tsászárné' jelentésére, azt felelte — egy *Koppenhágai* Levél fzerént — a' *Dánus* Udvar, hogy mivel ő, mind ez

ideig egyikhez se hajlott a' hadakozó Felek között: tehát ezentúl sem akadályoztat-hatja-meg a' maga Országabéli Kalmároknak Frantzia Országgal való kereskedéseket.

A' *Nizzai* Grófság, *Frantzia*-Országhoz kaptsolta magát Július' 21-dikén, és ebbéli maga el-tökéllését Deputátussai által adta tudtára *Párisban* a' Nemzet - Gyűlésének. A' fő Városban *Nizzában* ment végbe az esküvés az említett napon; estve, száz ágyúk süttettek - ki, 's éjtszakára ki vólt világosítva az egész Város.

A' leg - közelebb érkezett *Olasz* Újságokból azt olvassuk, hogy *Tenda* nevezetű Városban (melly a' *Nizzai* Grófsághoz tartozik ugyan, de azért nem a' *Frantziák'*, hanem az egyesült Tsáfsz. Kir., és *Pedemontziumi* Seregek' kezeik között vagyon) Auguszt. 11-dikén egy *Rocchettai Rondenelli* nevű híres Orvos fogatott - el, és mindjárt *Saorgio* Várába vitetett. Ez az Ember paraszt ruhába öltözött, úgy hódította a' Népet a' *Frantziák'* részére.

Egy *Turini* Levél, mely költ Auguszt. 21-dikén, azt írja, hogy egy tengeri Sereg, mely Anglus, és Spanyol hadi hajókból állott - ölvé, négy tsapatokra oszlott, 's körül - fogta a' *Nizzai* Grófságnak tengeri részét. Az első tsapat t. i., mely a' legnagyobb, *Nizza*, és *Villafranca* Városai előtt állapodott-meg; a' másik *Vintimiglia*; a' 3-dik *Antibo*; a' 4-dik *Jeres* előtt. Az

első tsapat meg-izente *Nizza* Városába a' Frantziáknak, hogy Auguszt. 18-dikára kitakarodjanak a' *Szárdiniai Király'* bírtokaiból.

A' Frantzia Nemzet-Gyűlésének 16-dik Augustusi Ülésében így szóllott amaz esmeretes nevű *Barrere*: „Még eddig nem esmérték a' mi Generálissaink a' Frantziáknak természeti tulajdonságokat. Nem kell nekünk azt várni, hogy meg-támadja az Ellenség a' mi Táborunkat. Az eggyez a' mi természetünkkel, hogy egyszerre rontsunk az Ellenségre, 's szökjünk vele szembe. Ez a' hadakozása' módja egy szabad Népnak, melly sebes viz' módjára el-seper mindent, valami hátráltatni akarja a' menetelét.“

A' 18-dik Augustusi Ülésben, így szóllott *Duhem* nevű Tagja a' N. Gyűlésnek: „Hogy utólszor valék Kommisszárius, kitanúltam én annak alkalmatosságával minden szörnyűségeket, mellyek elkövettettek rólunkról *Belgyiomban*. A' Seregek' Kormányozói nem egyebet kerestek, hanem tsupán a' magok szerentséjeiket. Én kívánom, hogy rendeltessék egy hat Tagokból álló Kommisszió, a' melly járjon végére: mint viselték magokat a' Seregek' Kormányozói, a' Gondviselők, és a' Ministerek, a' kik mostani veszedelmeink' örvényébe buktattak bennünket, az erőltetések által. *Lebrun* Exministert kivált.

képpen fel kell keresni. Annál el-halaszt-hatatlanabb ezen kommandálásomnak tely-lyesítése: mivel a' *Belgyiomba* való vissza-menetelnek talán szinte a' pertzén vagyunk. " *Dühem'* tanátsát nem tsak figyelmetessen meg-halgatta a' N. Gyűlés, hanem N. Gy. si végzéssé is tsinálta azt.

A' *Gazette de France* nevezetű Párisi Újságnak Auguszt. 16-dikán költt Darabja, következő módon adja-elő a' Frantzia Közöns. Társaságnak talpon álló fegyveres erejét. Az északi Sereg, úgymond, áll: 120585 Emberből; az *Ardennessi*: 40132-ből; a' *Móseli*: 83268; a' *Rajnai* 114577; az *Alpesi*: 40489-ből; az *Olasz-Ország*i: 29275-ből; a' napkeleti *Pireneusi*: 24446; a' napnyúgoti *Pireneusi*: 30 ezerből; a' *Rochellei*: 41170-ből; a' *Bresti*: 32539-ből; a' *Cherbourgi*: 15481-ből; a' *Lyon* Városát ostromló: 12 ezerből; a' *Durancei* 18 ezerből,

(Kár már, hogy eggy úttal az ellen-kező fegyveres erőt is öszve nem summálta a' *Gazette de France*, úgymint a' két rend-béli Insurgens Frantziák' fegyveres erejeket: a' Királyt-kivánókét; és a' Párisból meg-fzőkött N. Gyűlési Tagokét (rövidebben: a' *Rojalistákét*, és *Buzotistákét*); — továbbá: a' *Római* Tsáfzarét, a' *Német-Birodalmét*, a' *Prussziai* Királyét, az *Anglus*, *Spanyol*, *Portugallus*, *Orosz*, és *Nápolyi* Udvarokét, 's a' *Hollandiai* Köz. Társaságét.)

A' fellyebb elő - számláltt 13 Frantzia Seregek' summája , megy öszveséggel: 601902 főre; hanem Auguft. 12-dikén azt végezte a' N. Gyűlése, hogy újjonnan 50 ezer lovasság, és 350 ezer gyalogság állítasson - ki. Ezen elő - adás szerént tehát állott volna a' Frantzia fegyveres erő egy millió 's 1902 Emberekből. De ezzel a' számmal sem elégedett-meg a' N. Gyűlése, hanem azt állította-meg Auguft. 16-dikán, a' mi már el vólt előbb végezve a' *mindenható* Jakobinus-Klúbban: hogy t. i. kellyenfel egész *Frantzia-Ország*, és fogjon fegyvert. Ezen szándéknak végre - hajtására, 18 N. Gyűlési Komisszáriusok választattak ki, a' kik arra való tellyes hatalommal is fel-ruháztattak, hogy valahol gyanús Tisztviselőket látándanak: azokat ki-rakhassák hivatallyokból, 's másokat tehessenek azoknak helyébe.

A' Frantzia Nemzet - Gyűlését, arról tudósította *Julien* nevű Tag, Auguft. 14-dikén, hogy a' Közöns. Társaság' hajós Legénnyeiinek száma hat ezer új Matrózokkal nevedett az által, hogy 130 kereskedő hajók érkeztenek - vissza a' Szigetekből.

Frantzia Generálisok' sorsa.

Anselme Generális után , nem soká bírhatá *Brunet* Generális a' *Nizzai* Grófság-béli Frantzia Vezérséget: úgymint a' mellytől meg-íofztaték a' múltt Auguft. 8-dikán,

's Párisba tüzeltetett, hogy adja okát: miért nem ment a' *Marsiliaiak* ellen, a' mint parantsoltatott nékie.

Frantzia - Flandriából vason vitetett *Párisba*, a' *Kasszeli* Tábor' Kommendánsa *Omoran* Generális. Ez *Irlandiából* szakadt *Frantzia* Országba, és a' *Fran. Revolutzió'* kezdetétől fogva nagy Barátjok vólt a' *Jákobinusoknak*, 's most egyszerre ki-esett a' grátziából: mivel azzal vádoltatott, hogy ő is egyet értett *Küszttinnel*. — Ezt, 's az ehez hasonló más történeteket látván a' *Philippevillei* Komendáns (néhai Vadász-Kapitány) tartott tőle, hogy ő reá is igen könnyen reá kerülhet a' sor: azért is egész familiájával együtt oda hagyta *Frantzia* Országot. — Kéttség-kívül *Beauharnois* Vezér is azért kérte a' N. Gyűlését, hogy vegye-le rólla a' Vezérséget, 's engedjemeg néki: hadd szolgálhasson úgy, mint *Volontér*.

Küszttin, Auguszt. 15-dikén állítatott először a' *Revolutzionális - Törvényfzék* eleibe. A' *Prézes* első kérdése e' vólt hozzája: Kinek hívják *Kegyelmedet*? F. *Küszttin* *Adám Filepnek*. 2-dik Kér. Hány esztendő's *Klmed*? F. 52 esztendő's. 3-dik K. *Mitsoda* hivatalbéli személly *Kelmed*? F. Én *Polgár* vagyok, 's az *Északi*, és *Ardennesi* *Seregnek* Fő *Vezére*. — Ezen közönséges kérdések után, így szóllott hozzá *Kátói* tekintettel a' *Prézes*: *Küszttin*.

Adám Filép! az a' vád Kegyelmed ellen, hogy vissza - élt Generálisi hivatallyával; árulója volt a' Nemzetnek: — mivelhogy *Máintz*, *Conde*, és *Valenciennes* Városait, a' Közönséges Társasághoz tartozott élész házakat, fegyver - tartó épületeket 's a' t. kezeikbe jádította a' mi Ellenségeinknek, melly tselekedet ellenkezik a' Törvénnyel. Hosszasan kérdezősködött ennekutánna tőle a' Prézes, sok különös tárgyak eránt. — *Küsztin*, minden kérdésre bátran és eszesen felelt; annakutánna ismét vissza - vitetett a' *Conciergerie* nevű fog - házba. A' Jákobinusok' kívánsága tsak az: hogy gillotinóztatni kell *Küsztint*. — *Houchard* Generálist is Haza - árulónak kiáltották - ki. Az ő mesterségek az is, hogy *Ferrand* Gen., a' ki *Valentziában* vala Komendáns, Aug. 16-dikán bé-tsukatott véletlen a' *Conciergerie*be.

Ama' vad emlékezetű *Marát* után való Fejék a' Párisi Jákobinusoknak *Robespierre* úgy ítélte a' *Küsztin*' meg - ölettetéséről, még 12-dik Augustusi Ülésében magának a' Nemzet - Gyűlésének, hogy első jel - adás lenne az a' Frantziáknak, a' magok Ellenségeiken való győzedelmeskedésre. — Azt is lobbantják most szemére a' szegény *Küsztinnek*: miért hogy abban az időben, midőn még *Landau*' környékén vezérkedett volt, el nem foglalta a' *Bruntrutti* passzusokat (szoros járásokat)

a' mint *Lukner* Fő Vezér parantsolta nékie? Továbbá: miért mondta azt, midőn meghallotta *XVI. Lajos'* halálát: „Nem kelle vala, úgymond, meg-ölni; jobb lett volna tartani, mint *Kezest*.“

Az *Abtey* nevű tömlőzben ülnek: *Dagobert, la Roque, és Desbouyty* Generálisok. Az utól említett, Feje volt az északi Sereg' Generál-Stabjának.

Ferrieres Generális ellen, a' ki sok ideig volt veszekedő társa *Küsztinnek*, vádat küldöttek a' *Strafsburgi* Jákobinusok *Párisba*.

Az északi Seregnek *Küsztin* után lett Kormányozója, Gen. *Kilmain*, le-esett a' mint írják a' Vezéri poltizról, azért: hogy oda hagyta a' *Camp de Caesari* erős táborn, minden szerezte-próbálás nélkül.

L'Escuyer Generális, fejével adóza érte *Augustus'* 14-dikén, hogy *Bellegarde* nevezetű Komisszáriussát a' N. Gyűlésnek, árestomba akarta tétetni *Dünurié'* parantsolatjára.

Elegyes Tudósítások.

Néhai Svéd Király *III. Gustáv'* emlékezetére egy szép pénz készült *Stokholm*-ban, mellynek egyik felén szemléltetik a' meg-lövetett Felségnek borostyán ágakkal koszorúzott Mellyj-képe; másik felén pedig az *Oeta*-hegye, 's ennek tetején egy égő rakás fa (*rogus*), a' melly mellett fekszenek *Herkules* *Mufagetesnek* a' buzogánya,

és hárfája. A' lángok közzül ki-emelkedni láttatik a' tsillagok felé Herkules' Géniusza. Az alól-írás ez: *Majorque videri coepit*, ('s nagyobbnak kezdett látfzani.)

A' *Portugalliai* Királynéről nints már semmi reménység, az újjabb tudósítások szerént, hogy valaha elmebéli nyavalyájából ki-épüllyön.

A' *Moguntziai* Választó-Hertzeg, hogy annál erősebb fundamentomra helyheztethesse a' most vissza-állítandó tsendességet: meg-kérdeztet minden Polgárt, kinek mi panaszja lehet?

Ezen folyó September hónapnak 15-dikén Öröm-innepet fog tartatni az *Orosz* Tsászárné, a' Törökökkel *Jassy* Városában kötött békességnek emlékezetére; melly innepnek fényességét, és örvendetességét nevelni fogja az is, hogy szemmel látó tanúja lesz annak a' *Pétersburgban* tartózkodó Török Követ.

Azon szerentsétlen Frantziák közzül, a' kik oda hagyták Hazájokat, 's Angliába mentek-által: sokan lötték már agyon magokat.

A' nállunk fogva lévő néhai Frantzia Had-Minister *Börnönvilly* el-maradt vólt, betegsége miatt, *Camussal* együtt a' több rab-társaitól, kik *Tseh*-Országának *Éger* nevezetű erős Városába szállítottak; de már most mind együtt vagynak *Éger* Városában. — *Culmbach*, és *Bayreuth*

Német - Birodalmi Városokban nevezetes látni - valójok vólt *Börnönvilly*, és *Camus* Uraknak. *Culmbach*ban t. i. *Mogüntzia'* vißza-nyerésének, *Bayreuth*ban pedig *Valentzia'* meg-vételének öröm - innepe.

Frantzia Ország.

Néhai *XVI. Lajos*nak szerentsétlen Özvegyéről a' mik íródtak mostanság, azon az egyen kívül, hogy a' *Conciergerie*be vitetett által, a' *Templom* nevű épületből, nem ok nélkül láttattak előttünk gyanúsoknak; azért nem is közlöttük azokat — Egyéb valóságot most se' írhatunk felöle, hanem hogy a' Revolutzionális Törvény szék' Vádoló Prókátorának kérésére, azt végezte a' N. Gy. Aug. 19-dikén, hogy a' Törvényhozásra, és a' Közöséges bátorságra ügyelő Deputátziók adjanak által az említett Vádoló Prókátornak, nyoltz napok alatt minden írásokat, mellyek *Mária Antonia'* ügyét tárgyazzák.

A' fogva lévő Nemzet Gyülési Tagokra, úgymint *Lamarliere*, *Briffot*, *Gensonne*, *Vergniaux*, *Guadet*, és *Duperretre* nézve is a' végeztetett ugyan azon egy időben, hogy mind az ellenek való Vádakat, mind a' próbákat által küldjék nyoltz napok alatt a' meg nevezett két Deputátziók a' Revolutzionáris Törvény - Széknek.

Ezer hat száz hetvennégy millió, hat száz kilentzvenöt ezer, öt száz tiz livrára

betsültetnek a' ki - költözött Frantziáktól maradott fekvő jószágok; az ingó - bingó jószágok pedig, a' mellyek röllok maradtak, 114 millióra.

A' melly magános adósságokat törvényesen hagyott maga után *XVI. Lajos*, azokat nem fizetteti többé a' Nemzet-Gyűlése.

Mivel igen bőv aratás vólt egész Frantzia Országban: tehát a' N. Gyűlése száz milliókat rendelt a' végre, hogy mind az 546 Distriktusaiban az Orzágnak tartalék élés-házak állíttassanak-fel.

Tsendesen ment végbe *Párisban* Aug. 10-dikén az új Konstitutziónak, vagy a' mint másképpen neveztetik a' Közönséges Társaság egységének, és megoszthatatlanságának Innepe: mert a' Strásákon kívül senkinek se' szabad vólt fegyvert vinni magával, sőt nem vólt szabad még tsak páltzát is: hanem a' Nemzet-Gyűlése' Tagjai búza - kalászt vittek kezeikben; az Orzágnak különbkülönb részeiből *Párisba* gyűlekezett Bízatosok pedig; egyik kezekben egy kis dárdát, a' másokban pedig olajágot; más személlyek, szabad tetfzések fzerént való jegyeket, mellyekkel a' magok hivatallyokat, vagy életek' nemét tzímezték.

Egy *Párisi Újság* azt írja a' 10-dik Augustusi Innep - járásról, hogy azért nem

tartatott abban nagyobb *Symmetria* (ögyel-
gés nélkül való tsinosabb rend): hogy az
egyenlőségnek képe, önnön valóságában
ábrázoltassék az által.

Éllyen Pethion! — nem tsak kiábálták
ezt esztendővel ez előtt Párisban, hanem
papirosra írva kalap mellett is hordozták:
mivelhogy annál fogva szabodon tettek
mindent. A' kikre reájok mosolyodott
Pethionné: szereztséseknek tartották ma-
gokat. — Ez a' szerentsésítő Affzony —
most már egy szerentsétlen rab, Fiastol
együtt, a' *Ste Pelagie* nevü Párisi töm-
lötzbén. — Magának *Pethionnak* tüstént
gillotint kiáltana a' Nép, mihelyt ízemei
eleibe keríthetné.

A' mostani *Párisi* Komendánst *Hen-
riot*ot meg-ajándékozta *Pache* Polgármester
egy nyomtatvánnyával az új Konstitutió-
nak, 's kérte, hogy tanulná-meg azt jól,
és annak foglalatja ízerént vigyázna magára
szorgalmatosabban, hogy senkit is meg ne
sértsen, a' maga ízeméllyes bátorságára
nézve, a' melly szent jussok az Emberek-
nek. — Olly vak-buzgóságú Páriotának
írják t. i. ezt a' *Henriot*ot, hogy már ő
mindjárt el-fogatta az Embert, ha annak
ábrázatja gyanúsnak látszott az ő ízemei
előtt.

Magyar Ország.

Pestről, Septemb. első napján.

„Vitze - Tárnokmester Mélt. *Ürményi Bernát* Úr, Auguft. 30-dik napján végezte ditséretes életét. — *Tétényi* mulattságra indúla-le ma innen a' Dunán Nádor-Ispány ő Kir. Fő-Hertzege, sok más Méltóságokkal együtt, musika - szó, és lövöldözések között. Sokan ki-takarodtak nézésére mind *Buda*, mind *Pest* Városából. — A' *Budai, Pesti, és Szent-Endrői* szőlős Gazdák vakarják a' fejeket: mert a' termés ugyan átallyában meg-lehetőssen, néhol még bőven is vagyon; de tellyességgel nem akar érni a' szőlő. Nehezen lesznek jó borok.“

J e l e n t é s.

Püspöki *Vác* Városában, *Pest*-Vármegyében, két mézfárszék, két házakkal együtt árrúba botsáttattak, a' mézfárszékhez tartozandó minden requisitumokkal együtt; — a' kinek kedve volna a' megvételre, 's bővebb tudósítást kívánna: jelentse magát *Vác*zon az özvegy Mézfárosnénál, *Koppi Katalinnál*.

